

ZAKOPANE #ZOSTAJEWDOMU

**WYSTAWA PASYJNA
"POZWÓLCIE DZIAŁAĆ
WE MNIE TAJEMNICY"
(ŚW. JAN PAWEŁ II)**

**SALON MARCOWY 2020
ANDRZEJ KREÜTZ-MAJEWSKI
MALARSTWO, SCENOGRAFIA**

INFORMATOR MIEJSKI – **KWIECIEŃ 2020**

ISSN 2451-1374

ZAKOPANE
PL

ZAKOPANE^{PL}

ZAKOPLANER
TERMINARZ WYDARZEŃ

STRONY **2-3**

ZOBACZ
WYSTAWY, MUZEA, GALERIE

STRONY **10-15**

CZYTAJ

STRONY **24-35**

POLECAMY

STRONY **42-51**

INFORMACJE UŻYTECZNE
ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO

STRONA **53**

REDAKCJA: Beata Majcher, Joanna Staszak, Anna Suchowian, Anna Karpiel-Semberecka, Lidia Rosińska-Podleśny, Kamila Słobodzińska, Magda Żyglińska **OPRACOWANIE GRAFICZNE:** Zbigniew Prokop, Agnieszka Knapik **FOTOGRAFIE:** z arch. Zakopiańskiego Centrum Kultury, Urzędu Miasta Zakopane, Miejskiej Galerii Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego (fot. J. Wieczorek, A. Hebda, M. Zacharko, z kolekcji prywatnej, archiwum Teatru im. St. I. Witkiewicza w Zakopanem), z arch. Centrum Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór (fot. Paweł Murzyn, Paulina Peciak - okładka, Małgorzata Wnuk,) ze zbiorów Muzeum Tatrzańskiego w Zakopanem (fot. Klaudia Kot), Teatru Witkacego (fot. Adam Brzoza, Kronos Media, Ado Kasprzak), Anny Karpiel-Sembereckiej, z prywatnych arch. artystów **WYDAWCA:** Urząd Miasta Zakopane **ADRES REDAKCJI / DYSTRYBUCJA:** Zakopiańskie Centrum Kultury, ul. Kościeliska 7, 34-500 Zakopane, www.zakopane.pl; e-mail: zakopane.pl@zck.com.pl; tel. +48 18 206 69 50; ISSN 2451-1374

CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ e-mail: info@promocja.zakopane.pl;
MAŁOPOLSKI SYSTEM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ e-mail: it.zakopane@msit.malopolska.pl,
INFORMACJA TELEFONICZNA POD NUMEREM
18 201 20 04 od poniedziałku do piątku w godz. 9:00 - 17:00

SZANOWNI PAŃSTWO,

W Zakopanem nadeszła wiosna, pełna słońca, krokusów i pięknych widoków. Lecz my prosimy: zostańcie w domu! Bądźmy odpowiedzialni!

W domu wcale nie musi być nudno. Zadbaliśmy o to, żeby zakopiańskie instytucje kultury, które zdalnie udostępniają swoje zbiory. Miejska Galeria Sztuki zachęca do obejrzenia wirtualnej prezentacji wystawy Salon Marcowy 2020 „Andrzej Kreütz-Majewski – malarstwo, scenografia”, a Miejska Biblioteka Publiczna poleca korzystanie ze zbiorów on-line.

Zapraszamy także do wirtualnego spaceru po Zakopanem szlakiem literatów i artystów. Nie wychodząc z domu możemy poznać miasto i zakopiańskie koleje losu takich twórców jak: Jan Kasprówicz,

Mieczysław Karłowicz, Jan Sztudynger, Kornel Makuszyński, Stanisław Ignacy Witkiewicz czy Karol Szymanowski.

Te i wiele innych przydatnych informacji znajdziecie Państwo na łamach kwietniowego informatora. Nam pozostaje życzyć Wszystkim zdrowia, siły i optymizmu, z wiarą, że wspólnie spędzony w domach czas zawocuje dobrem w niedalekiej przyszłości.

Leszek Dorula

Burmistrz Miasta Zakopane

Agnieszka Nowak - Gąsienica

Zastępca Burmistrza
Miasta Zakopane

Tomasz Filar

Zastępca Burmistrza
Miasta Zakopane

2 • ZAKOPLANER

Zakopiańskie instytucje miejskie i kulturalne przyłączyły się do akcji #zostanwdomu, chcąc jednak pozostać w kontakcie z mieszkańcami Zakopanego i uprzyjemnić im okres kwarantanny, udostępniły swoje zasoby za pośrednictwem internetu. Zapraszamy do śledzenia ich wpisów na profilach społecznościowych, odwiedzania stron www, wirtualnych spacerów po muzeach i galeriach.

Miasto Zakopane

www.zakopane.pl

 @GminaZakopane,

 zakopane_official,

 kanał na YT: Urząd Miasta Zakopane

Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Zakopanem

www.biblioteka.zakopane.eu

 @bibliotekaZakopane

 mbp_zakopane

Centrum Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór

www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/kultura/zakopianskie-centrum-kultury/czerwony-dwor

 @czerwonydworzakopane

 czerwonydwor

Miejska Galeria Sztuki im. Władysława hr. Zamoyskiego

www.galeria.zakopane.pl

 @MGS.Zakopane

 mgs_zakopane

 kanał na YT: MGS Zakopane

Muzeum Jana Kasprowicza

www.harenda.com.pl

 Harenda - Muzeum Jana Kasprowicza

Muzeum Tatrzańskie

www.muzeumtatrzańskie.pl

 @muzeumtatrzańskie

 muzeumtatrzańskie

 kanał na YT: Muzeum Tatrzańskie

Tatrzański Park Narodowy

www.tpn.pl

www.360studio.org/spacery/TPN.html

 @TatrzańskiParkNarodowy,

 tatrzańskiparknarodowy

 kanał na YT: TPNVideo

Teatr Witkacy im. Stanisława Ignacego Witkiewicza

www.witkacy.pl

 @witkacyteatr

 teatrwitkacy

 kanał na YT: Teatr Witkacy

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w okresie od dnia 20 marca 2020 r. do odwołania obowiązujące czasowe ograniczenie działalności twórczej związanej z wszelkimi zbiorowymi formami kultury i rozrywki, z projekcją filmów lub nagrań wideo w kinach, na otwartym powietrzu lub w pozostałych miejscach oraz działalności klubów filmowych, działalności bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostałej działalności związanej z kulturą.

ZAKOPANE

*„A jeżeli Chrystus nie zmartwychwstał,
daremna jest wasza wiara”*

(1 Kor 15, 17)

*Z okazji Świąt Wielkiej Nocy życzymy otuchy i nadziei
z odkrywania sensu życia płynącego z tajemnicy
zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią.*

*Wiary w lepsze jutro, obfitości świątecznego stołu
i krzepiących spotkań z tymi, którzy przy nim zasiądą.*

Przewodniczący Rady Miasta
Jan Gluc

Burmistrz Miasta Zakopane
Leszek Dorula

Wielkanoc na Podhalu

Okres Wielkiego Postu, który rozpoczyna Środa Popielcowa, zawsze był czasem umartwienia: muzykanci wieszali gęśle na kołku, nie słysząc było kościelnych dzwonów, w odzieniu dominowały ciemne kolory, a kobiety szorowały wszystkie garnki, aby nie pozostał na nich żaden tłuszcz. Nie wszystkie obyczaje i obrzędy zachowały się do dnia dzisiejszego, niektóre jednak przetrwały w szczątkowej formie w różnych regionach Podhala.

Dawniej w czwartą niedzielę Wielkiego Postu dziewczęta chodziły po wsi „ze śmiertecką” odzianą w lniane szaty, śpiewając: *Ślę śmiertecka z miasta, Pon Jezus do miasta*. Przed Niedzielą Palmową przygotowywano gałązki wierzbowe, skromne, czasem zdobione gałązkami jałowca lub brusznicy, związane lnianymi nićmi lub cienką wstążką. W zależności od wsi, posiadanych mate-

riałów i zdolności do bazi robiono kwiaty z kolorowych papierków lub bibuły. Po poświęceniu palm dodawano bazie do ziarna siewnego, wierząc, że kłosy z późniejszych plonów będą pełne. Poświęconymi gałązkami wierzbowymi uderzano krowy przed pierwszym wypasem. W magiczne znaczenie święconej palmy wierzono, wrzucając bazie do „wykrowków” ziemniaków przed sadzeniem czy do zaoranej skiby, a nawet do ogrodu. Pokruszone z zieleń święconym palono jako kadzidło przy wiosennym redyku owiec. Na Podhalu coraz mniej osób gazduje, ale do dzisiaj wierzy się, że połknięcie bazi po wyjściu z kościoła będzie chronić od bólu gardła przez cały rok.

Podczas Wielkiego Tygodnia zachowywano ścisły post. Ponieważ milkły dzwony, chłopcy wykonywali drewniane kołatki, używane również w kościele. W Wielki Piątek wszyscy udawali się nad potok, rzekę lub do źródła, aby obmyć twarz i ręce. Wierzono, że w tym dniu woda ma uzdrawiającą moc. Trzeba to było uczynić przed zachodem słońca, co

zapewnić miało zdrowie i urodę. Przy tym nie wolno było oglądać się wstecz.

W tym samym dniu, dniu Męki Pańskiej, kobiety jeszcze przed świtem robiły masło, które święcono w Wielką Sobotę. Miało ono służyć przez cały rok jako lekarstwo. W tym dniu nie wolno było szyc, używać igły

ani wbijać gwoździ przez wzgląd na mękę Chrystusa. Gazdowie znaczyli wtedy swoje owce, które niebawem miały udać się na wypas. Obmywano w potoku konie symbolizujące dobrobyt. Zapobiegliwe gospodynie wysiewały w tym dniu warzywa na swoich przydomowych grządkach. Wierzono bowiem, że sianie i sadzenie w dzień największego postu zapewni roślinom dobry wzrost, urodzaj i uchroni je od szkodników. W tym dniu gazdowie udawali się do lasu po czubki jałowca, który wraz z pokarmami święcono w koszyku.

Wielka Sobota to czas przygotowania „kosołki” czyli wiklinowego koszyka, w którym niesiono pokarmy do święcenia. Warto nadmienić, że wcześniej noszono pokarmy w lnianych torbach lub koszykach wyplatanych z korzeni jałowca. Święcono jajka – symbol życia, ugotowane w łuskach z cebuli, burakach lub suszonej korze i ziołach. Cza-

sem wydrapywano na nich wzorki. Święconkę stanowiły także sól i chrzan – chroniące od zepsucia, masło, chleb, kiełbasa, słonina, babka drożdżowa, koloc, wykrawek z ziemniaka. Koszyk wyścielano białą serwetką i zdobiono mirtem lub gałązkami brusznic.

W kościele to także dzień święcenia ognia i wody. Poświęconą wodę zabierano do domów, służyła ona do kropienia owiec i krów przed pierwszym wypasem oraz zaprzęgów przed wyjazdem do pierwszej orki i siewu. Węgielki z poświęconego ognia umieszczano na strychu lub nad futryną drzwi w izbie, aby chroniły domostwo przed uderzeniem pioruna. Od ognia chłopcy zapalali wysuszoną hubę zwieszoną na drucie i obiegali z nią domostwa i domowników oraz stajnie, a następnie spalali hubę w piecu.

Wielką Niedzielę, dzień Zmartwychwstania Pańskiego, rozpoczynała Msza święta re-

zurekcyjna. Dopiero po niej rodzina zasiadała do śniadania wielkanocnego, dzieląc się wcześniej poświęconymi pokarmami. Do tego momentu obowiązywał post. Gazda, jako głowa rodziny, przed rozpoczęciem śniadania składał życzenia najbliższym i śpiewał uroczyste *Alleluja* lub *Wstał Pan Jezus z martwych. Alleluja*. Każdy członek rodziny musiał

zjeść kawałek chrzanu z solą. Po śniadaniu skrupki ze święconych jaj dawano zwierzętom, dziś często wrzuca się je do ogrodów lub nawet doniczek. Dzień ten spędzano tylko w rodzinnym gronie.

Poniedziałek Wielkanocny, śmigus-dyngus czyli „polewacka”, to powszechne polewa-

nie panien przez chłopców. Symbolizujące oczyszczenie stanowiło także formę zalotów. Woda, symbol życia, radości, zdrowia lała się wszędzie, bogatsi gazdowie mogli jednak wykupić się od oblania wodą. Tradycja śmigusa-dyngusa przetrwała do dziś.

Wielkanoc 2020 roku będzie miała niewątpliwie inny wymiar, także na Podhalu. Życzymy wszystkim Państwu, by moc Zmartwychwstania Pańskiego wlała w serca wszystkich nadzieję i spokój.

Małgorzata Wnuk i Paulina Peciak

Muzea, Galerie, Teatry

ZAKOPIAŃSKIE CENTRUM KULTURY

MIEJSKA GALERIA SZTUKI IM. WŁADYSŁAWA HR. ZAMOYSKIEGO

tel. 18 201 27 92

www.galeria.zakopane.pl

Jedna z najstarszych galerii w Polsce kontynuuje tradycje powstałego w roku 1911 Bazaru Polskiego. Sala nad Bazarem Polskim – wzniesionym staraniem założonej przez Władysława hr. Zamoyskiego Fundacji Kórnickiej – od razu stała się centrum artystycznym. Tutaj swoje prace pokazywali m.in. W. Skoczylas, W. Brzega, E. Skonicki, St. I. Witkiewicz, T. Awentowicz, X. Dunikowski,

J. Fałat, R. Malczewski, bracia Pronaszkowe, A. Zamoyski. Tutaj działał słynny Teatr Formistyczny Witkacego.

W przestrzeniach Galerii prezentowane są wystawy czasowe sztuki współczesnej. Organizowane są również wykłady, oprowadzania kuratorskie, warsztaty, promocje książek, koncerty kameralne. Wraz z powstaniem Zakopiańskiego Centrum Kultury w Miejskiej Galerii Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego zainicjowano kilka bardzo ważnych cyklicznych projektów wystawienniczych m.in. Alfabet Sztuki, którego kuratorska koncepcja zakłada alfabetyczną prezentację znaczących oso-

bowości artystycznych, kształtujących współczesny wizerunek polskiej sztuki. W dwóch pierwszych edycjach prezentowane były prace m.in. Abakanowicz, Althamera, Baja, Bałki, Bereźnickiego, Ciecierskiego, Cześnika, Dwurnika, Dyrzyńskiego, Eidrigeviciusa, Eysymont, Falender, Fałata, Filonika, Fobera.

Od roku 2016 odbywa się wystawa *Artyści Zakopiańscy*, prezentująca dorobek twórczy całego współczesnego środowiska zakopiańskich plastyków.

Salon Marcowy

Od roku 2017 w program wystaw Miejskiej Galerii Sztuki na stałe wpisał się projekt wystawienniczy SALON MARCOWY (po wielu latach reaktywowany wraz z Przeglądem Filmów o Sztuce przez Zakopiańskie Centrum Kultury / Miejską Galerię Sztuki). Reaktywacją Salonu Marcowego nawiązujemy do tradycji szerokiego spektrum nurtów intelektualnych i artystycznych Zakopanego. Salony Marcowe to romantyczna idea garstki artystów, wśród których znaleźli się Tadeusz Brzozowski, Tadeusz Dominik, Maria Jarema, Roman Modzelewski, Jerzy Nowosielski i Zenon Pokrywczyński, wspartych przez grono intelektualistów i życzliwych krytyków. Pierwsze zakopiańskie Salony Marcowe (1958, 1959, 1968, 1969), bez kompleksu prowincji, na długo przed tendencjami narastającymi w dużych warszawskich i krakowskich środowiskach artystycznych, stały się autentyczną prezentacją (manifestacją) sztuki wolnej, anonsującej najnowsze światowe trendy i najciekawsze, niezwykle wyraziste i bezkompromisowe postawy twórcze.

W ramach Salonu Marcowego Miejska Galeria Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego prezentuje w tym roku sylwetkę i prace Andrzeja KREÜTZ-MAJEWSKIEGO.

Więcej >>> STRONA 36

Bazar Sztuki w domu

#BazarSztukiWdomu

Zakopiańskie Centrum Kultury i Miejska Galeria Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego w Zakopanem w ramach cyklu *Bazar Sztuki* zapraszają do aktywności twórczej w domu.

Bazar Sztuki to zainicjowany przez Miejską Galerię Sztuki cykl warsztatów, wykładów oraz spotkań z artystami, w odniesieniu do budynku Bazaru Polskiego, w którym znajduje się galeria.

Bazar Polski został wzniesiony w 1911 roku, staraniem założonej przez Władysława hr. Zamoyskiego Fundacji Kórnickiej. Sala ekspozycyjna stała się centrum artystycznym, w którym swoje prace prezentowali wybitni polscy artyści.

W ramach cyklu #BazarSztukiWdomu Miejska Galeria Sztuki im. Wł. hr. Zamoyskiego przygotowała serię kart z zadaniami dla miłośników sztuki w każdym wieku, za pośrednictwem których wszyscy będą mogli zaznajomić się z daną ekspozycją.

Specjalnie do wystawy „Andrzej Kreütz-Majewski – malarstwo, scenografia” Miejska Galeria Sztuki przygotowała zadania, które będzie można pobrać ze strony internetowej galerii i wykonać w domu. Zachęcamy także do wysyłania gotowych prac na adres e-mailowy galerii.

Więcej informacji na stronie internetowej www.galeria.zakopane.pl oraz w mediach społecznościowych.

CENTRUM KULTURY RODZIMEJ W WILLI CZERWONY DWÓR

tel. 661 601 651

**[www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/
kultura/zakopianskie-centrum-kultury/
czerwony-dwor](http://www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/kultura/zakopianskie-centrum-kultury/czerwony-dwor)**

Centrum Kultury Rodzimej, ulokowane w zakopiańskim Czerwonym Dworze zdołało już ugruntować swoją pozycję jako wszechstronne muzeum ukierunkowane w stronę kultuacji folkloru Podhala. W Czerwonym Dworze odbywają się wystawy prac podhalańskich twórców, warsztaty twórczości ludowej, wykłady i prelekcje. Miejsce to posiada również długą historię, sięgającą dalekiej tradycji artystycznej Zakopanego.

Budynek w stylu witkiewiczowskim z 1901-1902 roku, w którym mieszkały wybitne osobistości świata kultury i sztuki, by wymienić tylko Karola Szymanowskiego, Artura Rubinstein, Stefana Żeromskiego czy Malczewskiego, wpisał się wyjątkowo w historię Polski. Tu właśnie 31 października 1918 roku powstała Rzeczpospolita Zakopiańska, na której czele stanął Stefan Żeromski. Dziś Czerwony Dwór jest Centrum Kultury Rodzimej, unikalnym miejscem dedykowanym twórcom i artystom podhalańskim.

W przestrzeni Centrum, prócz stałej Galerii Sztuki Ludowej, w której zakupić można tradycyjną sztukę Podhala, organizowane są spotkania i prelekcje w ramach cyklu Wieczorów w Czerwonym Dworze oraz wystawy czasowe i warsztaty rękodzielnicze prowadzone niejednokrotnie przez znanych podhalańskich twórców.

Jedną z aktywności Centrum Kultury Rodzimej jest prezentacja stałej kolekcji zakopiańskiego malarstwa na szkle. Bogactwo i różnorodność tej charakterystycznej dla Zakopanego i Podhala żywej dziedziny sztuki to element tradycji, który fascynuje wielu turystów z kraju

i zagranicy. W kolekcji znajdują się między innymi prace niezjących już artystów: Eweliny Pęksowej, Władysława Walczaka-Banieckiego, Zdzisława Walczaka, Jana Kosińskiego, Adama Doleżuchowicza.

Marta Walczak Stasiowska "Madonna"

Wybrane prace z kolekcji zakopiańskiego malarstwa na szkle, opatrzone biogramami artystów, oraz relacje z dotychczasowych wystaw obejrzeć można na stronie Centrum Kultury Rodzimej www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/kultura/zakopianskie-centrum-kultury/czerwony-dwor.

Zakopiańskie Centrum Kultury, Centrum Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór przygotowało też dla zainteresowanych wirtualny spacer po niezwyklej wystawie pasyjnej „Pozwólcie działać we mnie tajemnicy...” (Jan Paweł II), której wernisaż zaplanowany był na 13 marca 2020 r.

Więcej >>> STRONA 16-23

MUZEUM TATRZAŃSKIE IM. DRA TYTUSA CHAŁUBIŃSKIEGO BUDYNEK GŁÓWNY

tel. 18 201 52 05

www.muzeumtatrzańskie.pl

#zostanwdomu – to akcja, do której aktywnie włącza się Muzeum Tatrzańskie. W ten sposób chce uczynić społeczną kwarantannę bardziej znośną. Mówiąc wprost zespół Muzeum Tatrzańskie stara się uprzyjemnić ten niełatwy czas. Jedną z propozycji to akcja promowania książki, które warto podczas kwarantanny przeczytać. Wśród tytułów proponowanych przez Muzeum Tatrzańskie są oczywiście

książki publikowane przez Muzeum, jak katalog prac Witkacego czy Notatnik Fotograficzny Władysława Hasióra. Na muzealnym Facebooku już toczy się rozmowa z internautami o ulubionych książkach tatrzańskich. Zapraszamy wszystkich do aktywnego włączania się do akcji i składania swoich własnych propozycji.

Przypominamy o naszych mediach, w tym społecznościowych, gdzie dostępne są wirtualne spacer po naszych muzeach. Na profilu społecznościowym Muzeum Tatrzańskie pojawiają się historie o ludziach, książkach, sztuce i przyrodzie tatrzańskiej. Mocno wierzymy, że kultura czyni życie piękniejszym i pomaga przeżyć trudne chwile.

TEATR IM. STANISŁAWA IGNACEGO WITKIEWICZA

tel. 18 20 00 660

www.witkacy.pl

Zakopiański Teatr to „Teatr – schronisko” dla teatralów; tj. wszystkich ludzi odczuwających wciąż żywą potrzebę obcowania ze sztuką.

Teatr Witkacego zaistniał 24 lutego 1985 roku przyjmując imię Stanisława Ignacego Witkiewicza. Założyli go studenci i absolwenci wydziału aktorskiego i reżyserii dramatu Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie. Złączyło ich dążenie do artystycznej samodzielności, chęć wspólnego poszukiwania idei oraz sposobów tworzenia, poparte niezgodą na bezwład ówczesnych instytucji kulturalnych. Wybór Patrona nie był przypadkowy – człowiek związany z Zakopanem, pojmujący teatr jako sztukę

kę szczególnie. To właśnie teoria Czystej Formy Witkacego, choć pojmowana niestereotypowo, miała duży wpływ na tworzone przedstawienia i atmosferę teatru, w którym prezentowane są rozmaite recitale, koncerty i działa Galeria Teatru. To Teatr zawodowy, profesjonalny i artystyczny.

Jednym z założeń Teatru jest odkrywanie i nawiązywanie do niezwykle cennego dziedzictwa kulturowego Zakopanego. Sama siedziba Teatru - dawny Zakład Wodolecznicy dra Andrzeja Chramca - w czasach swej świetności w I połowie XX wieku był miejscem spotkań elity intelektualno-artystycznej.

Zapraszamy na naszą stronę internetową www.witkacy.pl, gdzie możecie Państwo wirtualnie pospacerować po Teatrze, w zakładce "Teatr" zajrzeć do archiwum i do galerii zdjęć cyklicznych wydarzeń.

Na naszym profilu <https://www.facebook.com/witkacyteatr/> proponujemy groteskowo - satyryczną powieść Andrzeja Struga "ZAKOPANOPTIKON - czyli kronika czterdziestu dni deszczowych

w Zakopanem". Powieść tą będą dla Was czytać od 24 marca - codziennie (z wyjątkiem poniedziałków) o godzinie 18.45 aktorzy naszego Teatru. Relacje będą dostępne na naszym kanale **Youtube** www.youtube.com/channel/UCmTq3HC9hdb-osOOM1B191Q.

Pragniemy regularnie udostępniać na naszej stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych materiały fotograficzne i wideo Teatru "Witkacy", aby choć minimalnie podtrzymać teatralny dialog z naszymi widzami. Bądźmy (choć przez chwilę) razem!

W związku z obowiązkiem czasowego ograniczenia działalności twórczej, związanego z wszelkimi formami kultury i rozrywki, zakopiańskie instytucje przeniósły swoją działalność w sferę wirtualną. Zapraszamy do śledzenia ich profili społecznościowych i aktywności na stronach internetowych.

Wystawa Pasyjna „Pozwólcie działać we mnie tajemnicy...” (św. Jan Paweł II)

**[www.zakopane.pl](http://www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/kultura/zakopianskie-centrum-kultury/czerwony-dwor)
[/strefa-turystyczna/kultura/
zakopianskie-centrum-kultury/
czerwony-dwor](http://strefa-turystyczna/kultura/zakopianskie-centrum-kultury/czerwony-dwor)**

13 marca 2020 miał odbyć się wernisaż szczególnej wystawy pasyjnej. Niestety w związku z sytuacją wszystkie instytucje kultury w Polsce zawiesiły swoją działalność. Wśród nich znalazło się również Zakopiańskie Centrum Kultury wraz z Centrum Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór. Przez najbliższe tygodnie nie złożymy wizyty w tej wspaniałej przestrzeni powstałego w 2018 roku Centrum, dedykowanego w całości podhalańskiej kulturze rodzimej. W oczekiwaniu na kolejne spotkania, pragniemy zaprosić naszą Publiczność do wirtualnego spaceru po tej wyjątkowej wystawie, którą nazwaliśmy ”Pozwólcie działać we mnie tajemnicy...”.

Józef Szypuła "Pasja", rzeźba

Rok 2020 jest rokiem szczególnym, w którym obchodzimy 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II, ale także 100. rocznicę „cudu nad Wisłą” oraz rok beatyfikacji Sługi Bożego kardynała Stefana Wyszyńskiego. To okres niezwykle, w którym myśli biegną w stronę trudnej historii Polski, od tysiąclecia związanej Chrystem Polski z cywilizacją i kulturą Zachodu.

Jest taki czas w roku, kiedy człowiek wezwany jest do modlitwy, pokuty i postu, do refleksji nad sensem istnienia, do odkrycia siebie na nowo. Okres Wielkiego Postu poprzedzający Święta Zmartwychwstania Pańskiego to tradycyjnie na Podhalu czas, gdy milkły instrumenty wieszane na kołku, przestały rozbrzmiewać kościelne dzwony, w Wielki Piątek kowale wykuwali gwoździe, w odzieniu dominowały kolory ciemne, a przestrzeń wypełniała cisza dyktowana słowami Środy Popielcowej „Pamiętaj, że prochem jesteś i w proch się obrócisz”. Tę przestrzeń ciszy każdy z nas wypełnia własną myślą nad przemijaniem. XXI wiek pełen hałasu, zgiełku, dramatów, nieokiełzanego pędu życia, kultu młodości, pogoni za dobrami materialnymi, ziemskimi i doczesnymi odvodzi nas od tego, co istotne.

*Krzysztof Karasek „Chrystus Ukrzyżowany”,
malarstwo na szkłe*

Jan Paweł II pisze, że Wielki Post jest czasem prawdy, głębokiej prawdy, który nawraca, przywraca nadzieję i - stawiając znów wszystko na swoim miejscu - uspokaja i sprawia, że rodzi się optymizm.

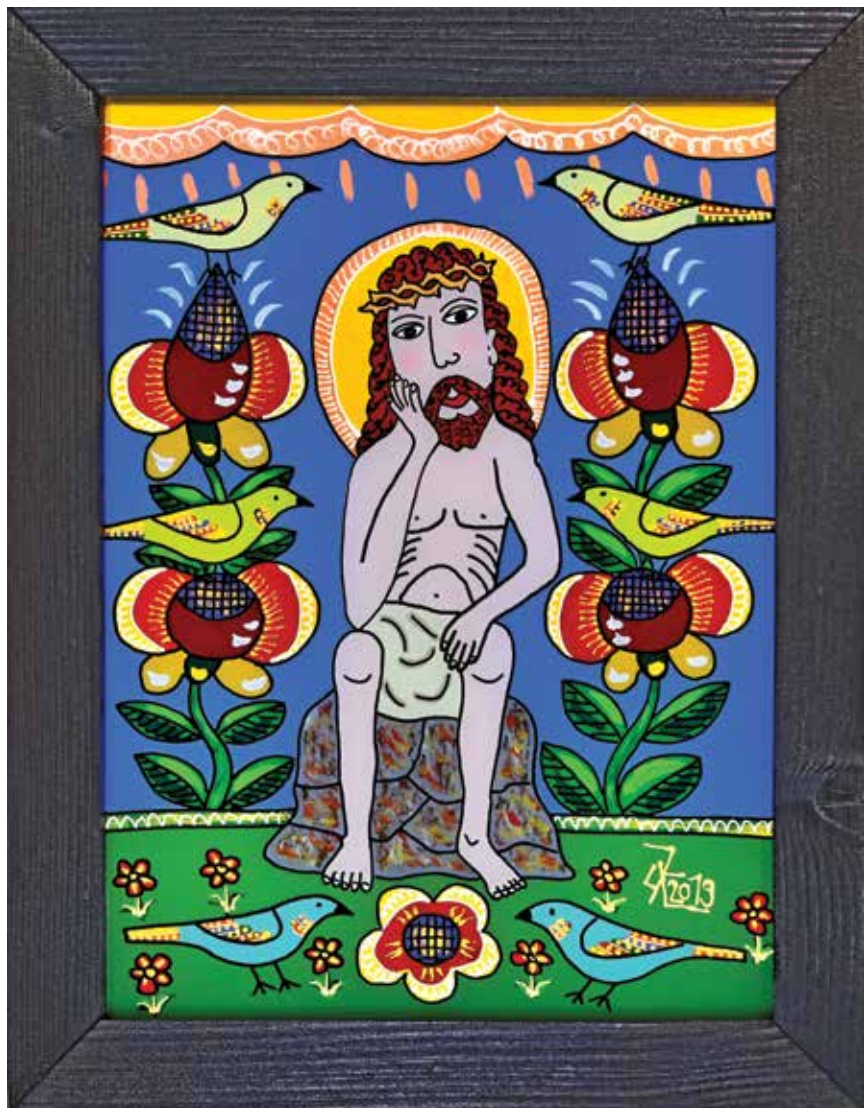
Dlatego ZCK i Centrum Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór zwróciło się z prośbą do twórców podhalańskich, by zechcieli się podzielić twórczą myślą wyrażoną w formie dzieła artystycznego, dotyczącą największej tajemnicy naszego istnienia. Tytuł wystawy zaczerpnięty z „Rozważań o śmierci” Jana

Pawła II (1975) „Pozwól działać we mnie tajemnicy...” znajduje swą realizację w obrazach na szkłe, haftowanych, rzeźbie w drewnie, formach witrażowych, czy wykutych w żelazie.

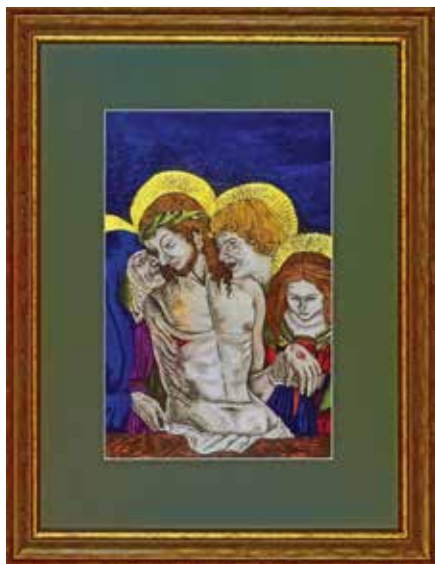
Przyglądając się realizacjom Zofii Forteckiej, Drodze Krzyżowej malowanej na szkłe przez Barbarę Baniecką-Dziedzic, Ukrzyżowaniu i Zmartwychwstaniu w artystycznym wyobrażeniu Marty Walczak Stasiowskiej, poruszającej Piecie Andrzeja Gocęła, krzyżom mozołnie wykuwanym przez Macieja Łukaszczyka-Capowskiego, czy też krzyżom

Zofia Fortecka „Tryptyk”, malarstwo na szkłe

Zdzisław Słonina „Chrystus Frasobliwy”, malarstwo na szkle

Joanna Galica-Dorula „Zdjęcie z krzyża”, haft

Aniela Stanek „Droga Krzyżowa św. Weronika”,
malarstwo na szkle

ze sznura z postacią Chrystusa wykonaną metodą witrażu, kapliczkom z Frasobliwym autorstwa Władysława Łukaszczyka – by wymienić tylko niektóre, zadumać się trzeba także nad dziedzictwem kulturalnym Podhala, głęboko związanym z duchowością ludzi tę ziemię zamieszkujących, dla których stanowi ono małą ojczyznę. „W tym pojęciu zawiera się jakieś głębokie sprzężenie pomiędzy tym, co duchowe, a tym, co materialne, pomiędzy kulturą a ziemią” – pisze o ojczyźnie Jan Paweł II (Pamięć i tożsamość, Kraków 2005).

„W kulturę człowieka od samego początku wpisany jest bardzo głęboko element piękna” powiada św. Jan Paweł II. A „piękno wszechświata jest jak gdyby odbite w oczach Boga”. Przeglądając się kolejnym dziełom prezentowanym na wystawie można odnieść wrażenie, że to głęboki patriotyzm, uмиłowanie tego, co ojczyście, daje impuls podhalańskim artystom do tworzenia w duchu wiary i tradycji, dzieląc

Aniela Stanek „Poświęcenie palm
w Chochołowie”, malarstwo na szkle

Joanna Galica-Dorula „Zmarły Chrystus”, haft

się talentem i umiłowaniu skalnej ziemi,
dając świadectwo własnej tożsamości.

„Każdy naród żyje dziełami swojej kultury”.
Zapraszamy Państwa na prezentację
niezwykłej wystawy dedykowanej św. Janowi
Pawłowi II na stronie internetowej Centrum
Kultury Rodzimej w willi Czerwony Dwór

oraz na profilu społecznościowym
Facebook @**czerwonydwor**.

Wierzmy, że podhalańska sztuka będzie
w tym okresie dla Państwa fragmentem
„nadziei, która sięga poza kres”.

Małgorzata Wnuk, kurator wystawy

**Na wystawie „Pozwólcie działać we mnie tajemnicy...”
(św. Jan Paweł II)
prezentowane są prace
takich Artystów jak:**

- Barbara Baniecka-Dziadzio
- Anna Buńda-Dorula
- Adam Doleżuchowicz
- Bożena Doleżuchowicz Mickiewicz
- Bogdan Dziadzio
- Andrzej Ferenczak
- Zofia Fortecka
- Joanna Galica-Dorula
- Marta Gąsienica
- Maria Gąsienica-Gładczan
- Andrzej Gocał
- Krzysztof Karasek
- Julian Klamerus
- Sebastian Króliszewski
- Władysław Kulawiak
- Kinga Kułach
- Anna Liscar
- Władysław Łukaszczyk
- Katarzyna Łukaszczyk-Capowska
- Maciej Łukaszczyk-Capowski
- Konsuela Madejska-Turska
- Janina Maślanka
- Jolanta Pęksa
- Zdzisław Słonina
- Aniela Stanek
- Józef Szypuła
- Rozalia Szypuła
- Marta Walczak Stasiowska
- Florian Walkosz
- Janusz Wyrostek

*Anna Buńda-Dorula „Pieta”,
malarstwo na szkle*

Grażyna Maruszczak "Zmartwychwstanie"

Dwa Krzyże

Dzień 22 sierpnia 2019 roku to najbardziej tragiczny dzień w polskich Tatrach. Około godziny 14.00 na najbardziej znanym i obleganym szczycie Tatr, Giewoncie, rozszalała się burza. Uderzenie pioruna zabiło 4 osoby, wiele osób zostało porażonych, TOPR i służby medyczne ratowały cierpiących i przerażonych ludzi.

W tym samym dniu, w kuźni, Maciej Łukaszczyk-Capowski wykuwał krzyż z przeznaczeniem do sprzedania w galerii Czerwonego Dworu. Tragedia wstrząsnęła wszystkimi – pan Maciej postanowił wykuć jeszcze na odwrocie datę i... przekazać go do Czerwonego Dworu, gdzie wisi od tamtego pamiętnego dnia.

Dzień później, 23 sierpnia podczas konferencji prasowej kończącej 51. MFFZG Burmistrz Miasta Zakopane Leszek Dorula z rąk kierownika zespołu słowackiego Očován, uczestniczącego w festiwalu, otrzymał drewniany, rzeźbiony krzyżyk – na znak solidarności w obliczu tragedii.

Oba niezwykle krzyże prezentowane są obecnie na wystawie pasyjnej. Po jej zakończeniu pozostaną na stałe w Czerwonym Dworze.

*Maciej
Łukaszczyk-Capowski,
bez tytułu, kuczna*

krzyż słowacki

E-książki – zawsze pod ręką

W zasobach Internetu można odnaleźć wiele interesujących źródeł z bezpłatnymi i legalnymi e-bookami. Bogate zasoby zdigitalizowanych książek, dokumentów cyfrowych, czasopism, grafik, druków ulotnych, dokumentów audiowizualnych i wielu innych dostępne są w bibliotekach cyfrowych. Specjalnie dla czytelników Informatora Miejska Biblioteka Publiczna im. Stefana Żeromskiego w Zakopanem przygotowała przegląd ciekawych ofert ze zbiorami dostępnymi on-line.

IBUK libra – <https://libra.ibuk.pl/>

- to platforma, na której znajdują się zarówno podręczniki akademickie i publikacje naukowe Wydawnictwa PWN oraz innych wydawnictw, jak również poradniki z różnych dziedzin wiedzy oraz literatura piękna dla dorosłych, dzieci i młodzieży. Łączna ilość dostępnych publikacji to ponad 2610 tytułów.

Na platformie tej czytelnicy znaleźć mogą książki Remigiusza Mroza, a wśród nich „Ekspozycja”, której akcja toczy się w Tatrach lub pozycje noblistki – Olgi Tokarczuk – „Bieguni” czy „Dom dzienny, dom nocny”. Propozycją dla dzieci i młodzieży może być seria „Baśniobór” Brandona Mulla. Młodsze dzieci znajdą dla siebie uwielbianą serię książeczek o zwierzętach, autorstwa Holly Webb czy klasyczne „Baśnie” Andersena i „Baśnie braci Grimm”. Dużą część bazy stanowią: poradniki, przewodniki, biografie, publikacje naukowe z wielu dziedzin.

**Aby uzyskać bezpłatny dostęp
prosimy o kontakt mailowy:
mbp@biblioteka.zakopane.eu**

Legimi – platforma, na której można znaleźć ponad 50 tysięcy e-booków oraz audio-booków czołowych polskich wydawnictw. Ze znajdujących się na platformie materiałów można skorzystać po pobraniu ze strony <https://www.legimi.pl/> bezpłatnych aplikacji na e-czytnikach, smartfonach, tabletach, komputerach stacjonarnych, laptopach.

Aby ułatwić użytkownikom wybór spośród ponad 50 tysięcy pozycji znajdujących się w bazie Legimi, bibliotekarze Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zakopanem wybrali kilka propozycji, które znajdują się w rankingu najbardziej poczytnych książek w bibliotece oraz ich własne ulubione tytuły. Poniżej wybrane pozycje wraz z ich autorami.

Literatura dla dzieci i młodzieży:

- „Kroniki Archeo” Agnieszka Stelmazyk,
- „Kroniki Wardstone” Joseph Delaney,
- „Zwiadowcy” John Flanagan,
- „Igrzyska śmierci” Suzanne Collins,
- cykl o Tomku - Alfred Szklarski

Literatura dla dorosłych:

- „Słowik”, „Nocna droga”, „Zimowy ogród” – Kristin Hannah,
- thrillery autorstwa Lee Child,
- cykl „Siedem sióstr” Lucinda Riley,
- „Najlepszy. Gdy słabość staje się siłą” Łukasz Grass,

- „Tysiąc wspaniałych słońc” Khaled Hosseini,
- „Zamiast wychowania. O sile relacji z dzieckiem” Jesper Juul,
- „Królowa Saby” Tosca Lee,
- „Historia pszczoł” Maja Lunde,
- Seria „Róża Krull na tropie” Alek Rogoziński,
- „Cykl arabski” Tanya Valko,
- zbiory reportaży Justyny Kopińskiej,
- Kazania O. Adama Szustaka i ks. Piotra Pawlukiewicza,
- „W naszym domu” Jodi Picoult,
- seria „Rok w Poziomce” Katarzyna Michalak.

Aby uzyskać bezpłatny dostęp prosimy o kontakt mailowy: mbp@biblioteka.zakopane.eu – liczba kodów ograniczona.

POLONA – <https://polona.pl/> – polska biblioteka cyfrowa, w której udostępniane są zdigitalizowane książki, czasopisma, grafiki, mapy, muzykalia, druki ulotne oraz rękopisy pochodzące ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz instytucji współpracujących. Korzystanie z zasobów jest bezpłatne.

Wolne lektury – <https://wolnelektury.pl/> – to biblioteka internetowa czynna 24 godziny na dobę, 365 dni w roku, której zasoby dostępne są całkowicie za darmo.

W jej zbiorach znajduje się 5571 utworów, w tym wiele lektur szkolnych zalecanych do użytku przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, które trafiły już do domeny publicznej.

Małopolska Biblioteka Cyfrowa **<http://mbc.malopolska.pl/dlibra>**

– biblioteka cyfrowa zajmująca się gromadzeniem i udostępnianiem w postaci zdigitalizowanej dorobku piśmiennictwa Małopolski, zabytków kultury narodowej przechowywanych w małopolskich bibliotekach oraz publikacji z kolekcji małopolskich twórców i instytucji. MBC powstała na skutek współpracy władz województwa małopolskiego, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie, bibliotek Małopolski, organizacji pozarządowych, podmiotów komercyjnych, wydawców i samych twórców.

Bibliografia Małopolski

Duże znaczenie dla mieszkańców Zakopanego ma również **Bibliografia Małopolski** – baza dostępna pod adresem **<https://bibliografia.malopolska.pl/>**, szczególnie ważna, bo tworzona przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie wspólnie z 24 samorządowymi powiatowymi bibliotekami publicznymi województwa małopolskiego, również przez **Miejską Bibliotekę Publiczną w Zakopanem**. Bibliografia Małopolski – to baza zawierająca wykaz piśmiennictwa poświęconego Małopolsce

w dwojakim znaczeniu: powstałemu w 1999 r. województwu małopolskiemu oraz określanemu tą nazwą regionowi historyczno-geograficznemu. Bibliografia informuje o piśmiennictwie naukowym, popularno-naukowym, informacyjnym i publicystycznym prezentującym, w ujęciu historycznym i współczesnym, wszystkie dziedziny życia publicznego Małopolski: naukę, kulturę, oświatę, dzieje polityczne, gospodarcze, społeczne i duchowe. Znajdują się tu informacje o monografiach dotyczących poszczególnych okręgów, miejscowości i parafii województwa, krakowskich i małopolskich seriach wydawniczych, wydawnictwach źródłowych, przewodnikach turystycznych, albumach fotograficznych, księgach jubileuszowych, katalogach zbiorów bibliotecznych, biografiiach, pamiętnikach i wspomnieniach osób związanych z Krakowem i regionem, opracowaniach o szkolnictwie wyższym, oświacie, muzeach i ich zbiorach, wydawnictwach towarzystw regionalnych, wybranych utworach literatury pięknej, zbiorach pieśni i przyśpiewek, dziełach twórców, którzy są związani z regionem poprzez treść swoich utworów. Bibliografia jest źródłem informującym o zawartości prasy lokalnej, sublokalnej i środowiskowej. Zawiera opisy artykułów publikowanych w kilkuset czasopismach wydawanych przez małopolskie samorządy terytorialne, instytucje kultury, instytucje edukacyjne, gospodarcze, parafie, regionalne stowarzyszenia, fundacje etc. W tej bibliografii znajdują się również informacje o tzw. dokumentach życia społecznego, czyli drukach o charakterze informacyjnym, dokumentacyjnym, reklamowym, stanowiących wiernie zwierciadło lokalnej rzeczywistości.

Najlepszy czas na czytanie? Teraz! Mniej stresu, lepsza przyszłość

#TerazCzasNaCzytanie

Obecnie wszystkie polskie dzieci i wielu dorosłych jest zmuszonych do pozostania w domu. O tak wiele wolnego czasu konkurować będą zarówno gry, filmy jak i telewizja oraz książki.

„Teraz czas na czytanie” to hasło rzucone przez Fundację Powszechnego Czytania. Celem jest zachęcenie Polaków do skorzystania z kwarantanny w sposób, który zbuduje kompetencje dzieci na przyszłość i w tym obszarze przekuje potencjalny kryzys w sukces.

„Dzieci, nawet najmłodsze, doskonale wyczuwają nasze emocje. Obecne przekazy medialne oraz fakt odwołania zajęć w przedszkolu i szkołach, brak kontaktu z rówieśnikami, wszystko to podminowuje w dzieciach poczucie bezpieczeństwa. Wspaniałym sposobem na odwrócenie tej tendencji będzie wspólne czytanie i rozmowa. Skorzystajmy mądrze z tego wspólnego czasu w domu, którego oczywiście nie planowaliśmy, ale który można przekuć na sukces. Gorąco zachęcam, by znaleźć czas na wspólne czytanie i rozmowę z dziećmi, z korzyścią dla dziecka i nas samych” – podkreśla **profesor Piotr Albrecht, członek zarządu Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego.**

#TerazCzas NaCzytanie

Badania udowodniły, że czytanie skutecznie niweluje stres: **już 6 minut czytania obniża poziom stresu o 60%.** Czytanie przynosi także wiele innych skutków długofalowych; buduje kompetencje społeczne, emocjonalne i kognitywne, ma moc niwelowania różnic społecznych.

„Tak więc zachęcamy: macie czas? Czytajcie! Dla uspokojenia, dla rozwoju emocjonalnego oraz dla odbycia najwspanialszych podróży pozostając we własnych czterech ścianach! Jeśli chcecie się podzielić zdjęciami – wrzućcie na social media z #TerazCzasNaCzytanie” – bądźmy razem choć każdy w swoim domu – zachęca **Maria Deskur, Prezeska Fundacji Powszechnego Czytania.**

Fundacja Powszechnego Czytania powstała jesienią 2018 i stawia sobie za cel zwiększenie poziomu czytelnictwa w Polsce poprzez namawianie rodzin do czytania i rozmowy z dziećmi.

Fundacja otwarta jest na przyjmowanie kolejnych sprzymierzeńców – zapraszamy do kontaktu!

Fundacja Powszechnego Czytania
sekretariat@fpc.org.pl
www.fpc.org.pl
www.ksiazkanarecepte.pl

W poszukiwaniu najciekawszej lektury

W naszym codziennym zabieganiu bardzo często tęsknimy za czasem, kiedy w zaciszu domowym, przy kubku dobrej kawy lub herbaty, będziemy mogli zagłębić się w spokoju w ciekawej lekturze. Obecna sytuacja, która zmusiła nas do zwolnienia tempa i wymusiła społeczną izolację, jest idealnym momentem na sięgnięcie po dobrą książkę – zwłaszcza tę o bliskiej nam tematyce tatrzańskiej i zakopiańskiej.

Miasto Zakopane, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Zakopiańskie Centrum Kultury, organizatorzy Zakopiańskiego Festiwalu Literackiego, pragną polecić Państwu książki nominowane do ubiegłorocznej Nagrody Literackiej Zakopanego. Przypominamy, że Nagroda Literacka Zakopanego w 2019 roku

trafiła do Macieja Pinkwarta za książkę „Stefan Żeromski. Prezydent Rzeczypospolitej Zakopiańskiej”.

Nominacje do Nagrody Literackiej Zakopanego 2019 r.

Renata Kijowska „Kuba niedźwiedź. Historie z gawry”, ilustrowała Anna Łazowska, Znak, Kraków 2018

Przygody niedźwiadka Kuby przeplatane prawdziwymi opowieściami o zwyczajach niedźwiedzi sprawią frajdę niejednemu dziecku. Książkę znanej reporterki Renaty Kijowskiej zilustrowała absolwentka łódzkiej ASP Anna Łazowska.

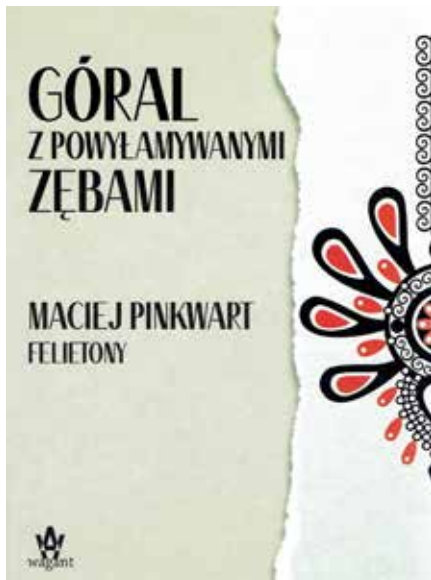
Renata Kijowska napisała książkę specjalnie z myślą o swoich synach: Tytusie i Brunonie. „Wiele razy dla Faktów TVN zbierałam informacje o tatrzańskich niedźwiedziach i właśnie one moich chłopców szczególnie zaciękały. Dzieciom nie można „wciskać kitu”, więc coraz lepiej się przygotowywałam do naszych wieczornych „posiedzeń”. Opowieści o niedźwiedziach zaczęłam spisywać i dodawać do nich elementy wymyślone, żeby historia nie skończyła się za szybko” – wspomina autorka. Kijowska wiele razy rozmawiała z dyrektorem Tatrzańskiego Parku Narodowego, pracownikami Magurskiego Parku Narodowego, krakowskiego czy poznańskiego zoo, aktywistami fundacji Viva, przyrodnikami i opiekunami zwierząt. Dopytywała o zwyczaje zwierząt, ich jadłospis. Powstała opowieść o przyjaźni niedźwiadka, lisa i wiewiórki. Ale też niejako obok tej fabularnej narracji przewodnik o prawdziwym życiu niedźwiedzi i wilków.

Dziennikarz i ekolog Adam Wajrak napisał: „Gdyby niedźwiedzie mówiły w ludzkim języku, jestem pewien, że usłyszeliśmy od nich historie takie jak ta”.

Maciej Pinkwart „Góral z powyłamywanymi zębami”, Wagant, Nowy Targ 2018

Obszerny zbiór felietonów ubiegłorocznego laureata Nagrody Literackiej Zakopanego Macieja Pinkwarta. O początkach pracy fe-

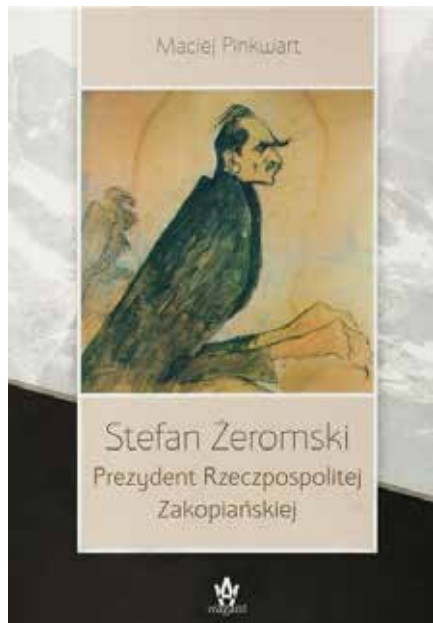
letonisty autor napomknął w jubileuszowym, pięćsetnym felietonie opublikowanym w „Tygodniku Podhalańskim”: „Pierwsze felki pisałem w 1970 r. dla jednej z gazet na Mazowszu, a ich tematy nie były zbyt wyszukane: powszechna głupota, tromtadrackie zadęcie, chamstwo, biurokracja. (...) Polityka pojawiała się w felietonach dość często, ale głównie jako coś, co dawało się obśmiać łatwiej niż cokolwiek innego”.

W 333 felietonach z lat 2001-2017 opublikowanych m.in. na łamach „Gazety Krakowskiej” i „Tygodnika Podhalańskiego” Pinkwart celnie, inteligentnie, zabawnie, ale i nierzadko bezlitośnie rozprawia się ze zjawiskami, które go drażnią. Należy głęboko współczuć wszystkim tym, którzy Maciejowi Pinkwartowi podpadną. Tak ostrego pióra nie znajdziecie na całym Podhalu.

- Nie mam w sobie potrzeby ewangelizacji czy przerabiania Zakopanego na obraz i podobieństwo swoich wyobrażeń. Staram się je rzetelnie znać i obserwować. Pisząc, zwłaszcza w felietonach, wychwytyje się te rzeczy, które są zabawne i irytujące, które mogą wywołać efekt u czytelnika – mówi autor w wywiadzie dla „Gazety Wyborczej”.

**Maciej Pinkwart „Stefan Żeromski
Prezydent Rzeczypospolitej Zakopiańskiej”,
Wagant, Nowy Targ 2018**

Zakopiańską biografię Stefana Żeromskiego autorstwa Macieja Pinkwarta czyta się znakomicie. Postać pisarza który, o czym może nie wszyscy wiedzą, w 1921 roku był polskim kandydatem do literackiej nagrody Nobla staje przed nami jak żywa. Żeromski odwiedził

Zakopane po raz pierwszy najprawdopodobniej w 1892 roku. O tym jak zacieśniały się z czasem jego związki ze stolicą Tatr poczytać możemy m.in. w szczegółowym kalendarium które także znalazło się w książce.

Autor „Ludzi bezdomnych”, „Przedwiośnia”, „Popiołów” i „Syzyfowych prac” był także współtwórcą pierwszej biblioteki publicznej w Zakopanem (dziś nosi ona jego imię) oraz przewodniczącym Organizacji Narodowej w Zakopanem (w 1918 roku przekształcona została w Radę Narodową, która z kolei stała się pierwszą po zaborach polską władzą w mieście).

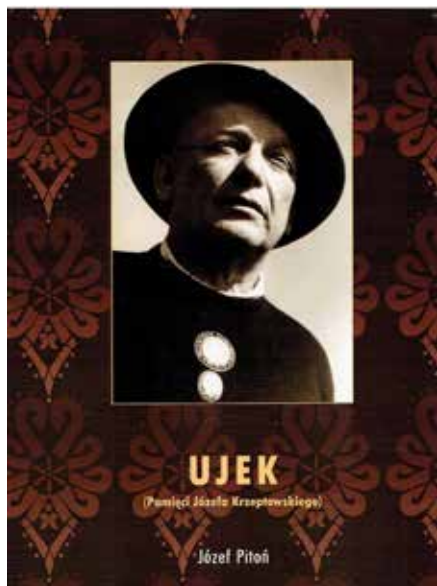
W 1918 roku jako tzw. prezydent Rzeczypospolitej Zakopiańskiej przyjmował przysięgę na wierność odradzającemu się państwu od przedstawicieli organizacji i instytucji zakopiańskich.

Żeromski był także członkiem Towarzystwa Tatrzańskiego i Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Działał aktywnie w Towarzystwie Muzeum Tatrzańskiego.

Pisarz zmarł w 1925 roku. W 1938 roku rada miejska jednej z ulic Zakopanego nadała jego imię.

Józef Pitoń „Ujek. (Pamięci Józefa Krzeptowskiego)”, Intro-Druk, Koszalin 2018

Józef Pitoń wspomina swojego przyjaciela i mentora „Ujka” czyli Józefa Krzeptowskiego. Józef Krzeptowski był legendarnym przewodnikiem i kurierem tatrzańskim (58 razy przeprowadził się przez Tatry do Budapesztu w okresie okupacji, przeprowadzał przez granicę ludzi którzy uciekali przed gestapo).

Był ratownikiem tatrzańskim, narciarzem i instruktorem narciarskim. A przy tym wszystkim był obdarzony niezwykłym poczuciem humoru. Józef Pitoń w kolejnych anegdotach często przytaczanych górską gwarą doskonale to poczucie humoru bohatera książki oddaje. Na przykład w tej anegdocie o turystce, która przyjechała pewnego razu zobaczyć Tatry: „Latem, kiedy przyjeżdżało wielu gości Krzeptowscy wynajmowali im jedną izbę. Pojawiła się zainteresowana, więc Ujek wprowadza ją, pokazując jej izbę ładnie przygotowaną. Klientka rozgląda się podejrziwie i zapytuje:

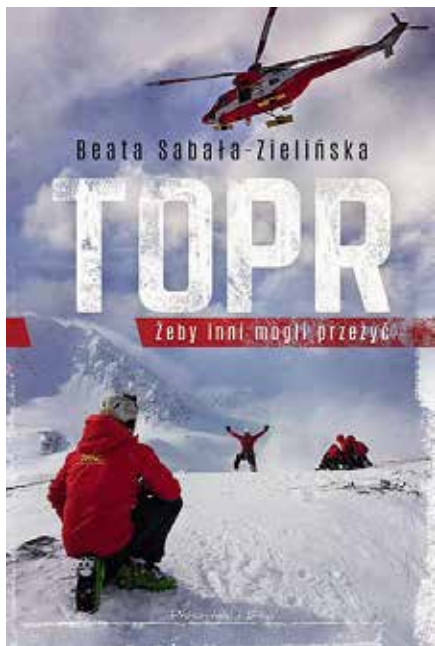
-Panie gazdo, a czy nie ma tu pcheł?

Na to Ujek zapewnia:

- E, nima, nima, bo ik już pluskwy zezarły”.

Gdyby Józef Krzeptowski nie istniał należało-by go wymyślić.

Beata Sabała-Zielińska „TOPR. Żeby inni mogli przeżyć”, Prószyński i S-ka, Warszawa 2018

Beata Sabała-Zielińska jako dziennikarka radiowa i rodowita góralka Zakopanem i Tatrami interesuje się od lat. Inaczej być nie może. Napisała wcześniej „Radio-aktywna Sabała, czyli jak zostałam głosem z Zakopanego”. Niedawno opublikowała monumentalną opowieść o Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym „TOPR. Żeby inni mogli przeżyć”. To książka reporterska. Zanim powstała, autorka przeprowadziła blisko pięćdziesiąt rozmów z ratownikami. „Odpowiadali na setki pytań. Nie ściemniali, nie ubarwiali, nie podkreślali swojej wyjątkowości. Wręcz przeciwnie, konsekwentnie studzili

moje zachwyty, nie zgadzając się na żadne, nawet sprytnie zawołowane „naj”. „To praca jak każda inna”, podkreślali, choć przywoływane przez nich akcje wyraźnie temu przeczyły” – relacjonuje autorka. Aby w pełni oddać piękno, ale i dramatyzm pracy ratowników górskich trzeba im długo towarzyszyć. Beata Sabała-Zielińska przyglądała się ich obowiązkom przez dwanaście lat. Wypytywała najstarszych stażem topowców, przypatrywała się szkoleniom najmłodszych.

„Na każde wezwanie Naczelnika lub jego Zastępcy – bez względu na porę roku, dnia

i stan pogody – stawię się w oznaczonym miejscu i godzinie odpowiednio na wyprawę zaopatrzoną i udam się w góry według marszruty i wskazań Naczelnika lub jego Zastępcy w celu poszukiwań zaginionego i niesienia mu pomocy” – rozbrzmiewają niezmiennie od 1909 roku słowa przysięgi składanej przez nowych ratowników.

„Dziękuję, że sięgnęliście po tę książkę. Znajdziecie w niej historie o życiu, determinacji, bólu, nadziei i cudach” – pisze autorka.

Autorem recenzji jest Grzegorz Nurek.

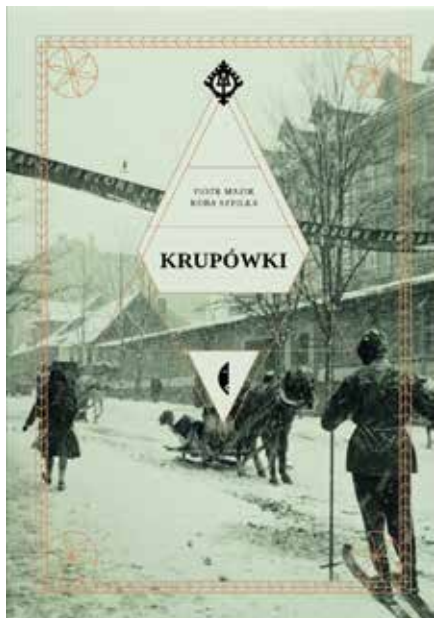
Muzeum Tatrzańskie również aktywnie włącza się do akcji #zostanwdomu, promując na profilu społecznościowym Muzeum zarówno tytuły z własnej oferty wydawniczej, jak i inne ciekawe pozycje, między innymi te wydane wspólnie z Miastem Zakopane oraz Zakopiańskim Centrum Kultury, o tematyce górskiej, zakopiańskiej i podhalańskiej.

"Szlak Znakomitych Zakopiańczyków. Przewodnik" Maciej Krupa, Zbigniew Moździerz

Przeczytacie w nim nie tylko o tych naj-słynniejszych zakopiańczykach, jak Tytus Chałubiński, Witkacy czy Karol Szymanowski, ale też o osobach zupełnie nieznanych, a zasłużonych dla Zakopanego i zasługujących na naszą pamięć. Publikacja zaopatrzona jest w ponad sto biografii i fotografii oraz mapkę z przebiegiem Szlaku Znakomitych Zakopiańczyków.

"Krupówki" Piotr Mazik, Kuba Szpilka

Podróż ku istocie rzeczy, którą jest porządek, chaos, ruch i zmiana. Autorzy nazywając Krupówki "Górską Ulicą Krokodyli" wpisują ją

w mityczny świat Schulza. Krupówki stają się też sceną dramatu naszej własnej tożsamości. To trzeba przeczytać.

"Zakopiańczycy. W poszukiwaniu tożsamości" Kuba Szpilka, Maciej Krupa, Piotr Mazik

Książka wydana przez Tatrzański Park Narodowy i Muzeum Tatrzańskie (towarzyszyła wystawie o tym samym tytule). Przedstawia sylwetki kilkudziesięciu zakopaniek i zakopiańczyków, którzy mieszkali w Zakopanem po drugiej wojnie światowej.

„Sprawa Hoffmanowej” Katarzyna Zyskowska

Przedwojenne Zakopane, tajemnica z przeszłości i wstrząsająca historia. Historia sensacyjna, lekki kryminał, ale oparty na autentycznych wydarzeniach, które miały miejsce w Tatrach. Jak pisze Agnieszka Szymaszek: do dziś niewyjaśnione są okoliczności jednej z najbardziej tajemniczych tragedii tatrzańskich. Latem 1925 roku

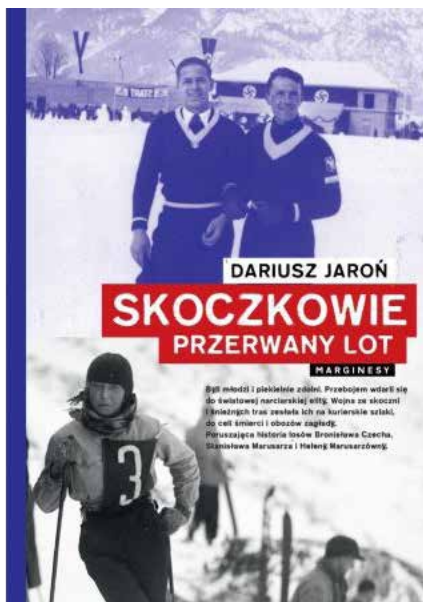
z Lodowej Przełęczy do Doliny Jaworowej w załamaniu pogody zaczęła schodzić rodzina Kaszniców - mąż, żona i syn, wraz z taternikiem Ryszardem Wasserbergerem. Dlaczego nagle, wszyscy z wyjątkiem kobiety, zaczęli umierać? Kobieta przy zwłokach bliskich spędziła trzy dni, a potem zeszła w dół w dobrym stanie, a o tragedii poinformowała spotkanego po drodze generała Zaruskiego. Książka nawiązuje do historii tego wypadku, którego okoliczności do tej pory pozostały niewyjaśnione.

„Skoczkowie”

Dariusz Jaroń

"Skoczkowie" to opowieść o troju wybitnych przedstawicieli polskiego narciarstwa: Bronisławie Czechu, Stanisławie Marusarzu i jego siostrze Helenie.

Dariusz Jaroń: dziennikarz, tłumacz, absolwent ekonomii na Uniwersytecie Jagiellońskim. Z mediami związany od kilkunastu lat, głównie z krakowską redakcją „Gazety Wyborczej” oraz Interią. Autor m.in. reportaży Wierni skał. Historia ściśle tajna, uhonorowanego nagrodą Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich im. Kazimierza Wierzyńskiego za publikację o tematyce sportowej, a także wywiadu z Lechem Janerką, nominowanego do Nagrody Dziennikarzy Małopolski. Po godzinach mąż, tata, fanatyk Tatr, hard rocka i włoskiej kuchni.

Teksty i zdjęcia opublikowane dzięki uprzejmości Muzeum Tatrzańskiego.

SALON MARCOWY 2020

Andrzej Kreütz-Majewski

Malarstwo, Scenografia

www.galeria.zakopane.pl

Prezentowana w Miejskiej Galerii Sztuki w Zakopanem, - obecnie również w wersji online - ekspozycja dorobku jednego z najwybitniejszych twórców polskiej sztuki współczesnej Andrzeja Kreütz-Majewskiego - scenografa, malarza i profesora krakowskiej ASP, posiada wyjątkowy wymiar i nieprzypadkową zbieżność dat.

Andrzej Kreütz-Majewski

- światowej sławy scenograf, malarz i pedagog. Absolwent krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych i Akademii Sztuk Pięknych w Rzymie. Twórca około 160 scenografii w teatrach operowych i dramatycznych.

Jako scenograf debiutował w Teatrze im. Juliusza Słowackiego w Krakowie oprawą plastyczną do dramatu Słowackiego „Horsztyński” (1959).

*Autoportret w masce, 1997, olej,
z kolekcji prywatnej*

W 1962 r. rozpoczął współpracę z warszawskim Teatrem Wielkim premierą „Święta wiosna” Igora Strawinskiego. W tym samym teatrze i jeszcze w tym samym roku zrealizował scenografię do przedstawień: „Syn marnotrawny” Debussy’ego, „Judith” Honeg-

gera, „Czerwony płaszcz” Nono i „Trójkątny kapelusznik” de Falli. W 1966 r. otrzymał nominację na stanowisko naczelnego scenografa Teatru Wielkiego w Warszawie, którą pełnił do 2005 r. W tym czasie zaczęła się jego wielka międzynarodowa kariera i współpraca z czołowymi teatrami operowymi świata. Najbardziej znaczące realizacje zagraniczne artysty to: „Samson i Dalila” Saint-Saënsa (Opera w Kolonii, 1968), opery Richarda Straussa: „Salome” (Covent Garden, 1970) i „Elektra” (Opera Hamburgska, 1973; Opera Paryska, 1974; Teatro Sao Carlos, 1992),

„Gra w zabijanego” Ionesco (Burgtheater, 1971), „La Passione” (Piccolo Teatro di Milano, 1972), „De temporum fine comoedia” Orffa (Festiwal w Salzburgu, 1973), „Dafnis i Chloe” Ravela (Bühnen der Stadt Bonn, 1987), „Jeremiasz” Erbeny (Národní Divadlo, Praga, 1998), „Don Giovanni” Mozarta (Théâtre Municipal w Luksemburgu, 1998).

Na swoim koncie ma również realizacje w zakopiańskim Teatrze im. Witkacego, m.in. spektakl „Edyp” wg Sofoklesa w reżyserii Andrzeja Dziuka (1987).

Portotina II, 1999, akryl/olej, z kolekcji prywatnej

Abraxas, 1990, olej, z kolekcji prywatnej

Poza wieloma realizacjami na scenie Teatru Wielkiego oraz innych polskich teatrów, był autorem scenografii w renomowanych teatrach świata m.in. w Amsterdamie, Buenos Aires, Genewie, Hamburgu, Kolonii, Lizbonie, Madrycie, Monachium, Nowym Jorku, Tel Awiwie, Wiedniu, Zurychu.

Laureat wielu prestiżowych nagród i wyróżnień: m.in. II Nagrody na Biennale Sztuki w Paryżu (1961), Nagrody Państwowej I stopnia (1966), Złotych Medali na Triennale Scenografii w Nowym Sadzie (1966) i na Praskim Quadriennale (1967), Nagrody Ministra Kultury i Sztuki I stopnia (1975). Uhonorowany został Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (1998).

Gryf (fragment dyptyku), 2008, akryl/olej, z kolekcji prywatnej

Lotczyk, 2007, olej/akryl, z kolekcji prywatnej

Jego obrazy i rysunki ukazują pierwszy impuls, zapis pierwotnej, rozedrganej emocji, podświadomą intuicję, koncepcję w fazie „prenatalnej”, która jeszcze nie przyobłąła się w skryształowany obraz, który później za sprawą dziesiątek współpracowników i teatralnej technologii, zyskiwał wymiar monumentalny. Andrzej Kreütz-Majewski obdarzony „nadwrażliwą inteligencją” i dramatyczną biografią widział więcej i czuł boleśniej więcej. Posługiwał się środkami wyrazu, którym bliżej było do świata obrazowania muzycznego. W całym twórczym życiu szukał ekwiwalentu plastycznego i emocjonalnego dla potęgi muzyki i ruchu

Projekt kostiumów do spektaklu „Np. Edyp”, reż. Andrzej St. Dziuk, 1987, długopis, z archiwum Teatru im. Stanisława Ignacego Witkiewicza w Zakopanem

scenicznego, bez pokusy uciekania w tradycyjny i łatwy mimetyzm, realizując niejako postulat Mario Prazza o powinowactwie sztuk. Artysta głęboko zanurzony w świat misterium muzycznego wyrażał go językiem „czystej formy” - kolorem, kompozycją, rytmem, kontrastem, dominantą etc. Dla wyrażenia uniwersalnych, ontologicznych prawd szukał archetypicznych symboli i metafor z różnych obszarów kulturowych, od sacrum do profanum, posiadających niezwykle nasycenie ekspresją i emocjami.

Andrzej Kreütz-Majewski był arystokratą z ducha i urodzenia. Był ostatnim spadkobiercą i łącznikiem pomiędzy śródziemnomorską kulturą muzycznych i plastycznych gigantów, a współczesnymi nurtami będącymi syntezą środków wyrazu artystycznego, absorbujących wszystkie zmysły. Jego scenograficzne kreacje wywiedzione z niezwykle wrażliwości na kolor, dźwięk, ruch i światło nie stanowiły tła dla scenicznego aktu, często stawały się epickim komentarzem, pełnym nostalgii lub umiejętnie budowanej drama-

turgii, jak głos chóru w antycznej tragedii. Posiadał dar niezwykły, z małej notatki malarskiej zdolny był wykreować monumentalny, przestrzenny świat dla muzycznego misterium, w którym aktorzy i soliści często zdają się być jedynie uzupełniającym sztafażem.

Artysta aktywnie uczestniczył w uniwersalnej kulturze, współpracując z najwybitniejszymi osobowościami światowego teatru i opery, realizując swoje wizje na największych współczesnych scenach Wiednia, Monachium, Amsterdamu, Paryża, Salzburga, Hamburga i Nowego Jorku. Jednocześnie świadomie i twórczo sięgał przez 39 lat w Teatrze Wielkim po wątki polskie, a zakopiańskie w szczególności. Jego fascynacja Karłowiczem i Szymanowskim, współpraca z Sergiem Lifarem - legendarnym solistą paryskiej premiery „Harnasi”, częste pobyty w Zakopanem, żywy kontakt ze środowiskiem artystów zakopiańskich, czy niezwykle interesujące scenografie dla Teatru Witkacego, to kolejne przyczynki dla tezy o wrażliwości i bogactwie biografii artystycznej Majewskiego. To także niezwykła sposobność, aby dotknąć tajemnicy ukrytej pomiędzy ekspresją, a metaforą.

Lidia Rosińska-Podłęśny

Miejska Galeria Sztuki

im. Władysława hr. Zamoyskiego

z-ca dyrektora ZCK ds. artystycznych

Prace prezentowane na wystawie pochodzą z kolekcji prywatnej i archiwum Teatru im. Stanisława Ignacego Witkiewicza w Zakopanem.

Ustronie, 2003, akryl/olej, z kolekcji prywatnej

Miejska Galeria Sztuki zaprasza na wyjątkowy wirtualny spacer po wystawie prac Andrzeja Kreütz-Majewskiego na profilach społecznościowych galerii: Facebooku i Instagramie.

ZAKOPIANINA

– narkotyk specyficznie polski

"Nazywano Zakopane »duchową stolicą Polski«. My nazwalibyśmy je inaczej: generalną wytwórnią specyficznego, zresztą czysto polskiego narkotyku, zakopianiny" – pisał Witkacy w artykule "Demonizm Zakopanego". Jakie były skutki nadużywania tej substancji?

Utarło się mówić, że Zakopane odkrył Tytus Chałubiński. Kolumbem jednak nie był, raczej świetnym promotorem, który spopularyzował miejscowość wśród inteligencji, w głównej mierze warszawskiej. Co było przed nim? Rafał Malczewski w "Pępku świata. Wspomnieniach z Zakopanego" snuł taką idylliczną opowieść:

Podtatrze zamieszkiwał lud piękny i wolny. Nigdy go nie gnębiła pańszczyzna, nie ugiął karku przed jakimś panem. Podhale było królewszczyzną, Zakopane zapadłą wioską, gdzie starosta z Nowego Targu niechętnie się

pokazywał, mając młaki i puszcze do przebycia po to tylko, by kilka ggb zuchwałych zobaczyć na podgiewontowej równi. Toteż w ówczesnej królewskiej buchalterii przez dziesiątki lat brakuje wzmianki o Zakopanem.

Poza Podhalem o górach krążyły opowieści fantastyczne – o niesamowitych stworzeniach tam żyjących, o wielkich skarbach ukrytych wśród skał. Pierwszy dokładnie opisał Tatry Stanisław Staszic w pracy "O ziemiórództwie Karpatów i innych gór i równin Polski". Podczas swojej pionierskiej wyprawy w 1805 roku wszedł na wszystkie szczyty, które uznał za najwyższe. Naukowe spostrzeżenia odnośnie geologii i przyrody tatrzańskiej przeplatał reportażem podróżniczym, gdzie groza nicości łączy się z dziwnym zachwyceniem (dziwnym dlatego, że oświeceniowy racjonalizm podpowiadał mu, że takie góry są w gruncie rzeczy cywilizacji ludzkiej niepotrzebne). U Zygmunta Vogla, nadworne-

go malarza ostatniego króla Polski, zamówił ilustrację przedstawiającą panoramę Tatr.

W ślad za Staszicem ruszyli romantycy: Seweryn Goszczyński, który swe relacje zebrał w "Dzienniku podróży do Tatrów" i Wincenty Pol. Tajemnicze, pierwotne góry pobudzały romantyczną wyobraźnię, więc o Tatrach pisali poeci, którzy nigdy w nich nie byli: Adam Mickiewicz w "Konfederatach barskich" czy Słowacki w "Królu-duchu". Tatry zaczęły funkcjonować w polskiej

świadości jako symbol enklawy wolności, ale nie przekładało się to jeszcze na wzmożony ruch turystyczny. Przełom nastąpił w drugiej połowie XIX wieku.

Dobrańsze towarzystwo i dobrodziejstwo gruźlicy

Jak stwierdził Stanisław Witkiewicz: "Polacy wiele zawdzięczają gruźlicy". Chorych przyciągał do Zakopanego klimat zbawienny dla ich płuc, rekomendowany przez doktora Chałubińskiego. Większość letników zaś, niezależnie od stanu zdrowia, zachęcała atmosfera ponadrozbiorowej polskiej oazy. Jak wspominał Wojciech Kossak: *ówczesne Zakopane, a właściwie Tatry, dawały tyle, że pomimo tych niewygód i braków zjeżdżała do nich co rok elita kulturalnego społeczeństwa polskiego. Gorące polskie serca garnęły się do tego cudnego*

zakątku, nie tkniętego żadną z tych epidemii, przez które przechodziły inne polskie kraje. Nie było tu nigdy ani Moskali, ani Prusaków, a austriackie rządy także kończyły się w Nowym Targu.

Kolej doprowadzono dopiero w 1899 roku, wcześniej trzeba było się tłuc góralskimi "furkami" półtorej doby z krakowskiego Kleparza (od 1884 z Chabówki). Infrastruktura turystyczna także była jeszcze w powijakach, nieporównywalna z zachodnimi kurortami, znanymi przecież sławnym gościom wioski. Karnawał swobody wynagradzał jednak te niedogodności. Walery Eljasz Radzikowski, autor ilustrowanego przewodnika po Tatrach z 1874 roku, pisał w nim: *W Zakopanem zbiera się wśród lata wprawdzie nieliczne, ale za to dobrańsze niż indziej towarzystwo. Przyjeżdżają tu ludzie głównie dla zwiedzania gór lub wytchnienia*

umysłowego: ci zaś, co szukają zabawy, interesów, odgrywania jakichś tonów, choroby na panów, marnowania majątku, jadą do kąpeli. Tatry dla nich dżiką pustynią. Tu poznają się osoby, co się tylko z imienia znały, nie znac kordonów, dzielących Polskę, na pogadance czas mile schodzi.

Z roku na rok to "dobrańsze towarzystwo" było coraz liczniejsze. Kogóż tam nie było? Dom Chałubińskiego stał się artystycznym salonem, a szybko przybywały nowe. Rezydencje w Zakopanem sprawili sobie między innymi Helena Modrzejewska i Henryk Sienkiewicz. Ten ostatni tak zafascynował się żywym stylem gwary podhalańskiej, że wplótnął ją w język bohaterów "Krzyżaków".

Bolesław Prus też pokochał Tatry, chociaż tej miłości nie ułatwiała mu agorafobia i lęk wysokości. Góralscy przewodnicy starali się go przeprowadzać mało wyeksponowanymi szlakami. Pobyty w Zakopanem jednak musiały mu się przedłużać, skoro redakcji "Kuriera" zdarzyło się w ten sposób publicznie go zdyscyplinować w 1899 roku: *Panie Prus, telegrafowaliśmy doń już kilka razy – a czemu to pan nie wraca, wszak to*

Kroniki Tygodniowej nie ma kto pisać. A pan Prus jak zasiadł w Zakopanem, tak siedzi tam. (...) "Taternik" z niego, słyszę, wielki stał się, z "gazdami" tylko po "turniach" i "wirschach" się włóczy i opowiada im tam najpiękniejsze swe kroniki niedzielne. To mi gust – prawda.

Nazwiska tej pionierskiej fali tatroentuzjastów można mnożyć i mnożyć. Pierwsi zakopiańscy społecznicy byli pozytywistyczni w czynie, romantyczni w duchu. W 1874 roku powołano Towarzystwo Tatrzańskie, które wśród celów statutowych miało badania i popularyzację gór, ochronę tatrzańską przyrody i dbanie o rozwój turystycznych udogodnień. Wszystko to w patriotycznej aurze, np. pojawił się w ich środowisku pomysł, by Tatry przemianować na Park Mickiewicza i zbudować w górach grobowiec dla Juliusza Słowackiego. Spór terytorialny o Morskie Oko między Galicją a Węgrami był dla polskich działaczy substytutem sporu o przyszłe granice niepodległej Rzeczypospolitej. (...)

Patryk Zakrzewski

Antropolog kulturowy, czasem DJ. Poszukiwacz niesłusznie zapomnianych zjawisk z dziejów polskiej kultury.

Fragment tekstu opublikowany dzięki uprzejmości portalu culture.pl. Więcej na: www.culture.pl/pl/artukul/zakopianina-narkotyk-specyficznie-polski. Zapraszamy!

OGÓLNOPOLSKA AKCJA #ZOSTANWDOMU

Ogólnopolska akcja #zostanwdomu ma na celu dzielenie się informacjami i doświadczeniami w czasie narodowej kwarantanny. W jej ramach internauci opowiadają o swoich spostrzeżeniach dotyczących koronawirusa, prezentują najnowsze informacje związane z pandemią, dzielą się radami i wskazówkami, jak nie zachorować oraz doświadczeniami i pomysłami, jak spędzić czas w trakcie domowej kwarantanny. Polecają książki, filmy warte obejrzenia czy portale internetowe, do których warto zajrzeć.

Z powodu pełnej świadomości obecnego zagrożenia, jakim jest koronawirus, Miasto Zakopane dołącza się do akcji, apelując o pozostanie w domach i maksymalne ograniczenie kontaktów.

Redakcja Informatora, w ramach alternatywnego spędzania tego trudnego dla wszystkich czasu, proponuje odwiedzenie portali internetowych Instytucji Kultury oraz partnerów medialnych, z którymi mieliśmy przyjemność do tej pory współpracować przy organizacji zakopiańskich wydarzeń kulturalnych i sportowych.

Dzięki ich uprzejmości kwietniowe, wirtualne wydanie informatora Zakopane.pl dotrze do jeszcze liczniejszej grupy odbiorców.

Biblioteka Kraków

www.biblioteka.krakow.pl

Małopolski Instytut Kultury

www.dnidziedzictwa.pl

www.malopolskatogo.pl

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

www.gov.pl/web/kultura/

Narodowe Centrum Kultury

www.nck.pl

www.kulturadostepna.pl

Instytut Adama Mickiewicza

www.culture.pl

Polski Instytut Sztuki Filmowej

www.pisf.pl

Stowarzyszenie Autorów ZAIKS

www.zaiks.org.pl

Stowarzyszenie Filmowców Polskich

www.sfp.org.pl

**Urząd Marszałkowski
w Krakowie**

www.malopolska.pl

www.visitmalopolska.pl

Polska Organizacja Turystyczna

www.pot.gov.pl

Małopolska Organizacja Turystyczna

www.mot.krakow.pl

TVP 1

www.tvp1.tvp.pl

TVP 2

www.tvp2.tvp.pl

TVP 3

www.regiony.tvp.pl

TVP ABC

www.abc.tvp.pl

TVP INFO

www.tvp.info

TVP Kultura

www.tvpkultura.tvp.pl

TVP Polonia

www.polonia.tvp.pl

TVP Sport

www.sport.tvp.pl

TVP 3 Kraków

www.krakow.tvp.pl

Polskie Radio Program 1

www.polskieradio.pl/jedynka

Polskie Radio Program 2

www.polskieradio.pl/dwojka

Polskie Radio Program 3

www.polskieradio.pl/trojka

Polskie Radio Program 4

www.polskieradio.pl/czworka

Polskie Radio 24

www.polskieradio24.pl

Radiowe Centrum Kultury Ludowej

www.polskieradio.pl/377

Radio Kraków

www.radiokrakow.pl

Arteon

www.arteon.pl

Czas Literatury

www.czasliteratury.pl

Duży Format

www.wyborcza.pl/duzyformat

Jazz Press

www.jazzpress.pl

Magazyn Filmowy SFP

www.sfp.org.pl/magazyn_filmowy

Magazyn Książki

www.wyborcza.pl/ksiazki

Magazyn Presto

www.prostoomuzyce.pl

Tatra Magazyn

www.atramagazine.pl

Wysokie Obcasy

www.wysokieobcasy.pl

Co jest grane

www.cojestgrane.pl

Gość Niedzielny

www.gosc.pl

Tygodnik Niedziela

www.niedziela.pl

Tygodnik Podhalański

www.tygodnikpodhalanski.pl

Tygodnik Powszechny

www.tygodnikpowszechny.pl

Dziennik Polski

www.dziennikpolski24.pl

Dziennik Zachodni

www.dziennikzachodni.pl

Gazeta Krakowska

www.gazetakrakowska.pl

Gazeta Wyborcza

www.wyborcza.pl

Nasze Miasto

www.naszemiasto.pl

Instytut Adama Mickiewicza prowadzi projekt Mapa Polskich Kompozytorów. Umożliwia on odbiorcom błyskawiczny dostęp do biografii kompozytorów wzbogaconych o ciekawostki, reprezentatywnych przykładów muzycznych oraz starannie opracowanej sieci powiązań, dostarczającej bogaty globalny kontekst kulturowy danego artysty – podkreślając jego inspiracje, jak i wpływy, które wywarł.

Zapraszamy do odwiedzenia strony **mapofcomposers.pl**, a przede wszystkim zapoznania się z biogramem Karola Szymanowskiego, postaci bardzo mocno związanej z Zakopanem.

www.mapofcomposers.pl/
kompozytorzy/szymanowski-karol

Zakopane.pl – portal Miasta

Zapraszamy na portal Miasta
- Zakopane.pl.

Innowacyjny portal stworzony
na potrzeby Mieszkańców
i Turystów, który w obecnej
sytuacji zyskuje nowego
znaczenia.

Elegancki layout, wygodny interfejs, uporządkowany przejrzysty układ treści trafiający bezpośrednio do odbiorcy zainteresowanego lokalnymi sprawami miejskimi. Te funkcjonalne rozwiązania są odpowiedzią na nowoczesne trendy, stawiające na czytelność i wygodę jako priorytet.

A to nie wszystko. Zamieszczamy najważniejsze, rzetelne informacje pomagające w najprostszy i najszybszy obecnie sposób załatwić pilną urzędową sprawę. Proponujemy pełen przegląd wydarzeń oraz bieżących tematów o istotnym znaczeniu dla mieszkańców Zakopanego z zakresu życia społecznego, ale też gospodarki, kultury, nauki i edukacji.

Dla osób zainteresowanych najświeższymi wiadomościami kulturalnymi, tworzymy newsletter, który jest wysyłany na adres e-mail odbiorcy co najmniej raz na tydzień.

Bądź na bieżąco ze sprawami MIASTA!
Odwiedź portal – ZAKOPANE.PL!

www.zakopane.pl

Spacerem po Zakopanem – szlakiem literatów i muzyków

W ubiegłym roku, Miasto Zakopane oraz Zakopiańskie Centrum Kultury opracowało nową publikację pt. „Spacerem po Zakopanem – szlakiem literatów i muzyków.” poświęconą wielkim nazwiskom ze świata literatury i muzyki, którzy swoje życie związali z Miastem pod Giewontem. W tym roku natomiast dzięki nawiązanej współpracy pomiędzy Miastem Zakopane, Zakopiańskim Centrum Kultury, a Małopolskim Instytutem Kultury, na podstawie tej właśnie publikacji przygotowano wirtualną trasę turystyczną dostępną poprzez platformę - Małopolska To Go.

W ramach międzynarodowej akcji #zostańwdomu, wszystkich zainteresowanych zapraszamy do alternatywnego, wirtualnego zwiedzania Zakopanego. Nie wychodząc

z domu możemy podróżować tym wspaniałym kulturalnym szlakiem, poznając w ten sposób Zakopane i zakopiańskie koleje losu takich postaci jak: Jan Kasprówic, Bartłomiej Obrochta (Bartuś), Mieczysław Karłowicz, Jan Izidor Sztadynger, Kornel Makuszyński, Wacław Geiger, Stanisław Ignacy Witkiewicz (Witkacy) czy Karol Szymanowski. Wszyscy oni wzbogacali kulturalne życie Zakopanego, tworząc jego wyjątkowy koloryt. Są to artyści – literaci i muzycy, dzięki którym Zakopane

stało się miejscem, gdzie nadal z przyjemnością zaglądamy kolejne pokolenia osób wrażliwych na piękno.

Przewodnik dostępny jest nie tylko w wydaniu papierowym oraz online, dodatkową jego atrakcją jest wersja audio w formie e-booka dostępnego w serwisie Storytel (<https://www.storytel.com/pl/pl/books/916250-Audioprzewodnik---Spacerem-po-Zakopanem>), itd w której lektor przyjemnym głosem oprowadza słuchacza po trasach spacerowych.

ZACHĘCAMY DO WIRTUALNEJ PRZECHADZKI PO ZAKOPANEM I POZNANIA WIELU CIEKAWYCH HISTORII.

Przewodnik (wszystkie trasy) dostępny na stronie: **www.zakopane.pl/strefa-turystyczna/turystyka/spacerem-po-zakopanem/spacerownik**.

Do oglądania tras zapraszamy na stronę: TRASA CZ. 1

<https://malopolskatogo.pl/spacer-po-zakopanem-szlakiem-literatow-i-muzykow-cz-1/>

TRASA CZ. 2

<https://malopolskatogo.pl/spacer-po-zakopanem-szlakiem-literatow-i-muzykow-cz-2/>

COOL-turalny Człowiek 2019/2020

Drodzy Uczestnicy!

**Program COOL-turalny Człowiek
2019/2020 nadal trwa. Jednakże
w trosce o bezpieczeństwo
przenosimy się w sferę wirtualną.**

W ramach akcji #zostań w domu, zachęcamy
do oglądania wystaw i prac artystów,
które zostały udostępnione na stronach
internetowych.

www.galeria.zakopane.pl

www.facebook.com/MGS.Zakopane

www.facebook.com/czerwonydworzakopane

www.facebook.com/muzeumtatrzańskie

www.witkacy.pl/wirtualny-spacer.html

[www.youtube.com/channel/UCmTq3HC9hdb-
osOOMIB191Q](https://www.youtube.com/channel/UCmTq3HC9hdb-osOOMIB191Q)

www.360studio.org/spacery/TPN.html

[www.mnk.pl/wy.../muzeum-biograficzne-
karola-szymanowskiego](http://www.mnk.pl/wy.../muzeum-biograficzne-
karola-szymanowskiego)

www.antonirzasa.pl/

www.ornak.net.pl/spacer

www.orskigallery.com/galeria.html

Aby zaliczyć potwierdzenie udziału
w programie w marcu i kwietniu, pochwał
się na naszym profilu facebook'owym
COOL-turalny Człowiek: co Cię najbardziej
zaczekało w wirtualnym zwiedzaniu
i dlaczego?

Jeżeli nie posiadasz konta na FB możesz
zamieścić informacje poprzez profil Rodziców
lub przesłać nam e-mail na adres:
kultura5@zakopane.eu.
Najciekawsze opinie opublikujemy.

**NIE PRZERYWAMY PROGRAMU!!!
ZAPRASZAMY DO AKTYWNEGO
WIRTUALNEGO UCZESTNICTWA!!!**

TELEFONY ALARMOWE:

NUMER ALARMOWY 112

Pogotowie Ratunkowe,

ul. Kamieniec 10,
tel. 18 201 20 21,
numer alarmowy **999, 112**

Policja, ul. Jagiellońska 32,
tel. 18 202 34 00,
numer alarmowy **997, 112**

Straż Pożarna, ul. Nowotarska 45,
tel. 18 202 09 10,
numer alarmowy **998, 112**

TOPR, ul. J. Piłsudskiego 63a,
tel. 18 206 34 44,
numer alarmowy **985, 112**
numer ratunkowy 601 100 300

SZPITALA:

Samodzielny Publiczny Szpital Chorób Płuc im. dr O. Sokołowskiego,

ul. Gładkie 1, tel. 18 201 50 45

Szpital Powiatowy im. dr. Tytusa Chałubińskiego,

ul. Kamieniec 10,
tel. 18 201 20 21

Uniwersytecki Szpital Ortopedyczno- Rehabilitacyjny,

ul. O. Balzera 15, tel. 18 201 20 61

Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny im. dr S. Jasińskiego,

ul. Ciągłówka 9, tel. 18 206 80 66

APTEKI:

Apteka Gimnazjalna,

ul. Gimnazjalna 1, tel. 18 201 31 44

Apteka na Bystrem,

ul. Droga do Olczy 1,
tel. 18 206 12 56

Apteka na Chramcówkach,

ul. Chramcówki 34, tel. 18 206 82 21

Apteka na Chramcówkach,

ul. Chramcówki 3, tel. 18 206 86 04

Apteka na Kasprusiach,

ul. Kasprucie 40a, tel. 18 201 40 69

Apteka na Ustupie,

ul. Ustup 7a, tel. 18 206 21 11

Apteka na Witkiewiczza,

ul. St. Witkiewicza 3, tel. 18 201 24 47

Apteka Nowotarska,

ul. Nowotarska 4, tel. 18 201 42 25

Apteka Orkana,

ul. Wł. Orkana 1, tel. 18 201 54 50

Apteka przy Świętej Rodzinie,

ul. Krupówki 4, tel. 18 531 17 78

Apteka Sabala,

ul. Krupówki 11, tel. 18 206 38 61

Apteka Słoneczko,

ul. Kamieniec 5, tel. 18 206 80 56

- CAŁODOBOWA

Apteka Słoneczna,

ul. Nowotarska 79a, tel. 18 200 15 25

Apteka Tatrzńska,

ul. Pardałówka 30, tel. 18 201 15 30

Apteka Zakopiańska,

ul. Krupówki 75, tel. 18 206 42 55,
18 201 58 79

Apteka Zdrowie,

ul. T. Kościuszki 15, tel. 18 206 41 02

Hebeapteka,

ul. T. Kościuszki 7, tel. 795 570 757

Super-Pharm,

ul. Krupówki 45, tel. 18 201 62 95

TAXI:

Radio Taxi 919,

tel. 18 200 09 19, 18 201 91 92

Radio Taxi Euro,

tel. 18 200 06 88, 602 822 666

Radio Taxi Inter,

18 201 96 21, 18 201 42 32

Radio Taxi Tatry,

tel. 18 206 66 66, 18 201 55 45, 18 201 96 25

Taxi Giewont,

tel. 18 201 11 11,
18 201 39 66, 666 300 111, 19626

KOŚCIOŁY

(adresy stron internetowych i godziny
niedzielných nabożeństw):

Kościół Matki Bożej Królowej Świata

www.zakopane.sds.pl
godz. 7.30, 9.30, 11.00, 12.30, 18.00,
20.00

Kościół Matki Bożej Nieustającej Pomocy na „Górcze”

www.gorka.jezuici.pl
godz. 6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 18.00

Kościół parafialny Miłosierdzia Bożego

www.chramcowki.pl
godz. 8.00, 9.30, 11.00, 12.30, 16.00,
18.00

Kościół parafialny Miłosierdzia Bożego

www.cyrhla.wiara.org.pl
godz. 8.30, 11.30, 19.00

Kościół parafialny NMP Matki Zbawiciela

www.antalowka.sds.pl
godz. 8.00, 10.00, 11.30, 19.00

Kościół parafialny Św. Antoniego

www.zakopane.bernardyni.pl
godz. 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 17.00,
19.00

Kościół parafialny Św. Jana Apostoła i Ewangelisty

www.parafiaharenda.pl
godz. 8.00, 11.00, 18.00

Kościół parafialny Świętego Krzyża

www.parafiaharenda.pl
godz. 6.30, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00
(dla dzieci), 19.00

Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach

www.smbf.pl
godz. 7.00, 8.30, 10.00, 11.30, 17.00,
19.00

Sanktuarium Matki Bożej

Objawiającej Cudowny Medalik

www.misjonarze-zakopane.pl
godz. 7.00, 9.00, 11.00, 18.30

Sanktuarium Najświętszej Rodziny

www.swrodzina.net
godz. 6.30, 8.00, 9.30, 11.00, 12.30,
15.00 (facińska w I niedzielę m-ca),
17.00, 19.00

TOALETY:

Aleja 3 Maja przy dolnym parkingu
autokarowym

Plac Niepodległości

Plac pod Gubałówką – plac targowy

Plac pod Gubałówką przy dolnej stacji

Kolei na Gubałówkę

ul. T. Kościuszki 17

ul. St. Staszica – Park Miejski

Dolna Rówień Krupowa

INFORMACJA O KORONAWIRUSIE

**Powiatowa Stacja Sanitarno-
Epidemiologiczna w Zakopanem,**
ul. Chramcówki 19a, tel. 18 206 86 97
www.zakopane.psse.malopolska.pl

Informacje o postępowaniu
w przypadku podejrzenia zakażenia
koronawirusem można uzyskać
dzwoniąc na numer stacjonarny
Stacji od poniedziałku do piątku
w godz. od 7.30 do 21.00,
w sobotę i niedzielę od 9.00 do 15.00
18 20 68 697

w godz. od 21.00 do 7.30 od
poniedziałku do piątku,
a w soboty i niedziele od 15.00 do 9.00
na numer alarmowy 503 677 313

**Informacja NFZ dotycząca
koronawirusa**
tel. 800 190 590

Seniorze Zostań w domu
www.mopszakopane.pl

ZAKOPANE

#zostajewdomu,
zostań i Ty!

Rozporządzenia Ministra Zdrowia związane z ogłoszonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii jednoznacznie wykluczają podróże turystyczne, które:

zdecydowanie nie mieszczą się w kryteriach „zaspokajania niezbędnych potrzeb związanych z bieżącymi sprawami życia codziennego”.

Przestrzegaj przepisów prawa i przełóż przyjazd do Zakopanego na inny termin!

Każdorazowy przyjazd z innego terenu Polski zwiększa ryzyko zakażenia, dlatego też prosimy -

wykaż się społeczną odpowiedzialnością.

Im szybciej zwalczymy stan epidemii, tym szybciej będziemy mogli zobaczyć się ponownie w naszym mieście.

